

Filosofie a tázaní (otázka)

Filosofovat znamená především se vždy znovu tázat. Všude tam, kde filosofie něco tvrdí, tvrdí to nejprve jen jakoby provizorně a zkusmo, protože filosof ví, že se k tomu, co tvrdil resp. z čeho vycházel, musí vrátet, aby to přezkoumal. Filosof však nemůže zůstat jen u tázaní, proto se musí ve svém tázaní odněkud hnout, pohybovat někam dál – a to může udělat, jen když z něčeho vyjde, o čem lze předpokládat, že by to nějaké další tázaní mohlo unést. Skutečné tázaní je pouze tam, kde odpověď není ještě dána; všechno ostatní tázaní je jenom nápodobou tohoto jediného pravého tázaní. A to znamená, že pravé tázaní se primárně vztahuje k tomu, co nejen nikdo dosud neví a co nijak nezná, ale k tomu, co se ještě nestalo, neuskutečnilo: pravé tázaní se dotazuje na to, co se teprve má stát, co má přijít a co už snad přichází. Pravá otázka je ta, na kterou nelze reagovat nějakou definitivní odpovědí, která poté, co byl jakoby zodpovězena, otázkou být přestává. Toho dokladem je vždy znovu opakovaná zkušenost nejen filosofů, ale také pravých vědců, totiž že každá odpověď na tuto otázku je jen jedním krůčkem kupředu, protože nás okamžitě vede k dalším otázkám, o nichž jsme původně třeba nic nevěděli a ani je možná netušili. Ve filosofii je to však nejen zkušenost, ale stává se to a stalo se to už mnohokrát, takže to může být pochopeno jako způsob, jak filosofie jde kupředu, jako metoda, kterou si filosof jako člověk, který nadevše miluje Pravdu, musí pamatovat a musí si ji vždy znovu připomínat, aby náhodou nezapomněl, že udělal jen jeden krok a že tedy ještě zdaleka není u díle.

(Písek, 071219-2.)